

Voorzitter : J. Oonk, Margrietlaan 28, 7261 CD Ruurlo.
Telefoon 05735 - 2861.

Secretaresse : Mevr. J.M. Das - van Eijl, Postbus 61, 7261 KL Ruurlo.
Telefoon 05735 - 2746.

Penningmeester : A.J. van Bremen, het Hoge 54, 7251 XZ Vorden
Telefoon 05752 - 2736.
Bankrekening: RABO-bank Ruurlo, rekeningnummer 3567.22.996
t.n.v. Old Reurle.

Archief : F. Toevank, G.Sprokkereefstraat 2, 7261 GM Ruurlo.
Telefoon 05735 - 1390.

Redactieadres : J.H. Tornij, 't Gotink 43, 7261 VE Ruurlo.
Telefoon 05735 - 2997.

De vereniging is ingeschreven bij de Kamer van Koophandel te Zutphen
onder nummer V 103401.

-o-

UIT DE BESTUURSKAMER.

Koning Winter is blijkbaar met de VUT gegaan. Hij komt de laatste jaren in elk geval zijn iglo niet meer uit. Zo te zien heeft hij dit jaar zijn wilde neefje Prins Storm gestuurd. En die vermaakt zich blijkbaar het best met rondvliegende dakpannen en met geknakte antennes. Hopelijk is het tenminste bij U niet erger geworden. Volgend jaar toch maar liever weer een beetje winter. Daar hoeft je in ieder geval niet het dak voor op.

Zoals U kunt zien is onze "Kroezeboom" in een nieuw jasje gestoken. Het oogt nu in ieder geval veel verzorgder en aantrekkelijker en dat is toch best belangrijk. Hans Tornij -die de omslag ontworpen heeft- heeft daarmee in samenwerking met studio Mol en drukkerij Delta in Zutphen, prima werk geleverd. Wij hopen dat het bij iedereen in de smaak valt en dat het een echt tijdschrift wordt waar we mee aan kunnen komen. Nu kunnen we ons weer richten op de inhoud maar daar kunt U zelf ook veel aan bijdragen.

De activiteiten voor de tentoonstelling van "oude foto's" beginnen nu ook in een stroomversnelling te komen. Leek het in eerste instantie niet zo'n moeilijk thema (oude foto's zijn er toch genoeg); bij nader inzien valt dat wat tegen. Als je het goed wilt doen (en dat willen wij natuurlijk) dan zit er toch veel werk in. Dat neemt niet weg dat het ongetwijfeld toch weer prima voor elkaar komt. Met zoveel actieve medewerkers moet dat lukken. De tentoonstelling is inmiddels vastgelegd in het weekeinde van 20 t/m 22 april in zaal de Luifel te Ruurlo. Wij houden U verder op de hoogte.

Dan nog even wat aandacht voor de algemene ledenvergadering op 14 maart a.s. Onze secretaresse mevrouw San Das, heeft een uitgebreide studie opgevat waardoor er te weinig ruimte overblijft voor "Old Reurle". Dat vinden we jammer maar wat het zwaarste is moet het zwaarste wegen. Voor ons blijft er niets anders over dan haar oprecht te bedanken voor haar inzet in de afgelopen jaren, waarin zij het secretariaat weer in rustiger vaarwater heeft gebracht.

Gelukkig hebben we een goede vervangster gevonden (daarvan zijn we wel overtuigd) in de persoon van mevrouw Stiene Klein Bleumink. Daarmee hebben we ook meteen het "vrouwelijk gehalte" van ons bestuur op peil gehouden. Wel is het mogelijk dat er binnen het bestuur wat functies zullen verschuiven. Daarover zullen we U informeren op de jaarvergadering, die U natuurlijk niet mag missen. We wensen mevrouw Klein Bleumink niet alleen een succesvolle maar ook een plezierige periode toe binnen ons bestuur. Wij hebben er alle vertrouwen in.

AGENDA ALGEMENE LEDENVERGADERING.

Op woensdag 14 maart vindt de jaarlijkse algemene ledenvergadering van "Old Reurle" plaats. Plaats van handeling is zoals gebruikelijk zaal De Luifel en de aanvang is 20.00 uur.

01. *Opening.*

02. *Mededelingen/ingekomen stukken.*

03. *Jaarverslag van de secretaresse.*

04. *Verslag van de kascommissie (mevr. v.d. Arendt en de hr. Kreeftenberg).*

Mevrouw van de Arendt is dit jaar aftredend. In haar plaats zal een nieuwe vertegenwoordiger in de commissie gekozen moeten worden.

05. *Financieel verslag 1989 en begroting 1990.*
(zie daarvoor het hierna gepubliceerde verslag).

06. *Bestuursverkiezing.*

De heer Oonk is aftredend en herkiesbaar.
Mevrouw Das is eveneens aftredend en niet herkiesbaar. Het bestuur stelt voor in haar plaats te benoemen mevr. Klein Bleumink.

Door leden kunnen tegenkandidaten worden voorgedragen. De namen moeten wel uiterlijk 10 dagen voor de vergadering bij het bestuur bekend zijn, met inbegrip van een bereidverklaring van de kandidaat. Een kandidaatstelling moet ondertekend zijn door minimaal 5 leden.

07. *Verslag van de lopende activiteiten en van de plannen voor de toekomst.*

08. *Rondvraag.*

P A U Z E.

Na de pauze gaan we op de gewone voet verder met een lezing of diaprojectie. Op dit moment is nog niet precies bekend wat dat gaat worden. Maar daarvan volgt ongetwijfeld nog een mededeling in "Contact".

We hopen U allen te mogen begroeten op deze jaarvergadering. Voor velen is het niet de meest interessante kost maar het is toch wel belangrijk. En na de pauze komt U zeker weer aan uw trekken.

FINANCIEEL VERSLAG.

Rekening van lasten en baten over 1989.

<u>Lasten:</u>	<u>1989</u>	<u>1988</u>	<u>Baten:</u>	<u>1989</u>	<u>1988</u>
Kosten bijeenkomsten	f 470,40	f 292,15	Contributies	f 3050,-	f 2300,-
Spreekers	- 362,50	- 275,-	Subsidie gemeente	- 677,33	- - -
Kamer van Koophandel	- 61,-	- 60,-	Donaties	- 100,-	- 200,-
Kosten secretariaat/ penningmeester	- 546,37	- 209,05	Giften	- 60,-	- 142,50
Onderhoud copierapp.	- - -	- 562,90	Rente	- 152,70	- 56,43
Cadeaubonnen	- 110,-	- 130,-	Ontvangsten braderie	- - -	- 32,50
Advertenties Contact	- 198,33	- 190,81	Advertenties Kroezeboom	- - -	- 250,-
W.A.-verzekering	- 97,74	- 97,74	Opbrengst boeken/ kalenders	- 289,50	- 893,-
Standhuur braderie	- - -	- 60,-	Entreegelden	- 42,50	- 50,50
Kosten Kroezeboom	- 588,95	- 226,90	Bibliotheek Arnhem	- 70,-	- - -
Abonnementen	- 85,-	- 75,-	Ontvangsten copieën	- 35,-	- - -
Kosten tentoon- stelling	- 1759,28	- - -	Ontvangsten tentoon- stelling	- 2494,-	- - -
Voordelig saldo	- 2682,46	- 1825,38			
	-----	-----		-----	-----
	f 6971,03	f 4004,93		f 6971,03	f 4004,93

Balans per 31 december 1989.

	<u>1989</u>	<u>1988</u>		<u>1989</u>	<u>1988</u>
Kas	f 173,60	f 76,-	Reeds betaalde contr.	f 50,-	f 25,-
Rabo-bank	- 875,25	- 268,84	Nog te betalen kosten	- 86,28	- - -
Bondsspaarbank	- 3265,20	- 3113,99	Kapitaal	- 6428,62	- 3746,16
Reserve	- 2000,-	- - -			
Nog te ontvangen:					
Rente	- 144,20	- 52,33			
Contributie	- 50,-	- 160,-			
Donatie	- - -	- 100,-			
Reeds betaalde kosten	- 56,65	- - -			
	-----	-----		-----	-----
	f 6564,90	f 3771,16		f 6564,90	f 3771,16

BEGROTING

LASTEN	1989	werkelijk	1990	BATEN	1989	werkelijk	1990
Kamer van Koophandel	f 60,-	f 61,-	f 60,-	Contributies	f 3000,-	f 3050,-	f 3050,-
Spreekers	- 300,-	- 362,50	f 400,-	Donaties	- 200,-	- 100,-	- 200,-
Bijeenkomsten	- 300,-	- 479,40	- 450,-	Advertenties Kroezeboom.	- - -	- - -	- 300,-
Secr./penn.meester	- 250,-	- 546,37	- 400,-	Rente	- 60,-	- 152,70	- 150,-
Kroezeboom	- 400,-	- 385,-	-1000,-	Subsidie gemeente	P.M.	- 677,33	P.M.
Onderhoud copieerapp.	- 550,-	- - -	- 500,-	Entreegelden	- 50,-	- 42,50	- 50,-
W.A.-verzekering	- 100,-	- 97,74	- 100,-	Boeken/kalenders	P.M.	- 230,-	P.M.
Advertenties Contact	- 225,-	- 198,33	- 225,-	Giften	P.M.	- 60,-	P.M.
Onvoorzien	- 250,-	- 110,-	- 250,-	Saldo tentoonstelling	- - -	- 744,72	- - -
Abonnementen	- 75,-	- 85,-	- 100,-	Ontvangsten tentoonstelling	- - -	- - -	- 1250,-
Te kort tentoonstelling	- 500,-	- - -	- - -	Te kort	- 260,-	- - -	- 735,-
Kosten tentoonstelling ⁹⁰	- - -	- - -	-1750,-				
Reservering	- 500,-	- 500,-	- 500,-				
Braderie	- 60,-	- - -	- - -				
	-3570,-		-5735,-		- 3570,-		- 5735,-

Hierbij treft U de rekening van Lasten en baten over 1989 en tevens de balans per 31 december 1989 aan. Deze gegevens zijn 7 februari 1990 door de kascontrolecommissie, bestaande uit mevr. A.F.v.d. Arendt en de heer G.H. Kreeftenberg gecontroleerd en accoord bevonden.

Tevens is de begroting voor 1990 opgenomen.

Eventuele vragen omtrent deze gegevens wil ik gaarne tijdens de jaarvergadering in maart 1990 beantwoorden.

De penningmeester
A.J. van Bremen.

De bijgesloten acceptgirokaart voor de contributie over 1990 gaarne voor 1 april a.s. te voldoen.

DE GEBROEDERS HEIN.

(schilder en dichter in het midden van de 19e eeuw).

door M.J. baronesse van Heeckeren van Kell - van Tets.

De reden dat dit stuk geschreven wordt is het feit, dat het hier twee schilders betreft, die vaak in Lochem en omgeving hebben vertoefd, daar hun vader Ds. George Hein getrouwd was met Johanna J.H. Raedt, dochter van een burgemeester van Lochem.

De oudste van de twee, Christianus Hendricus, werd geboren in Bellingwolde in 1815, waar zijn vader predikant was. Vandaar verhuisde hij met zijn ouders naar Meppel en vervolgens in 1821 naar Kampen, waar zijn vader toen als predikant ging werken. Zijn broer Hendrik Jan werd in 1822 geboren. De familie Hein is in Drente -Overijssel een bekende dominee's familie.

Aanvankelijk zag het er naar uit dat Christiaan - zoals wij hem verder zullen noemen - ook dominee zou worden. Maar in Leiden waar hij theologie studeerde werd hij getroffen door roodvonk, hetgeen ernstige doofheid tot gevolg had. Hij besloot toen, evenals zijn broer Hendrik Jan, een opleiding in de teken- en schilder-kunst te gaan volgen.

Beiden kregen tekenles van J. Plugger te Zwolle. Hierna volgde een opleiding in de schilderkunst door J. de Rijk en J. Esman in Hilversum. Deze laatste was een bekende stilleven- en doodwildschilder; waar vooral Hendrik Jan in zijn werk profijt van heeft gehad. Deze had ook een dichterlijke natuur, welke zowel in zijn versen als in zijn schilderwerk tot uiting kwam. Hendrik Jan schilderde en etste stillevens met bloemen, vruchten en wild. Hij was later zelfs de leermeester van P.H.H. Tholen.

Samen met zijn oudste broer maakte hij in 1846 een reis naar Bentheim en Kleef. In 1847/'48 verbleven zij in Haarlem, waar zij door H. Reekers werden onderricht. In 1849 komen zij terug naar Kampen, alwaar zij voor de rest van hun leven zullen blijven wonen.

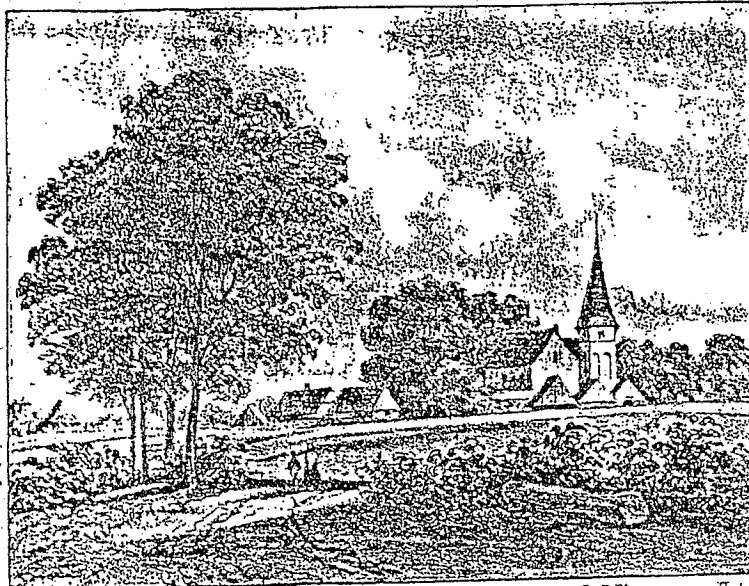
Wij komen nu terug op Christiaan, die landschappen schilderde en ook heeft geëst en gelithografeerd. Hij gaf onder andere les aan J. Voerman sr. en op latere leeftijd gaf hij - na het overlijden van zijn broer Hendrik Jan in 1866 - als diens opvolger tekenles op de stadstekenschool; dit kon echter alleen maar met de hulp van een assistent-leraar, gezien zijn ernstige doofheid. Ook met voordrachten, die hij graag in proza hield, was zijn slechte gehoor een handicap.

Zijn jongere broer hield ook graag voordrachten in poëzie en speelde daarbij af en toe op de lier. Zijn dichtkunst kwam echter niet boven het toenmaals zo geliefde poëzie-album genre uit. Dat hij zichzelf hiervan bewust was, blijkt uit een gedichtje in een van zijn hand verschenen bundeltje verzen; hij dicht daarin schertsend:

*"Zoo gij 't lancet gebruiken wilt
Ontleedt en vilt.
Dan weet ik, blijft er niets van over,
Dan matte kleur en schromplig loover.
Dus vraag ik, schuilend in de veeren,
Ei, zie wat door de vingers Heeren."*

Dat de beide broers ook in Ruurlo verbleven blijkt uit het hieronder afgedrukte gedicht "Aan Ruurlo" met litho van Ruurlo (in Gelderse Volksalmanak 1858-135). Christiaan heeft op het einde van zijn leven een langdurig ziekbed gehad en is toen in Lochem liefderijk verzorgd geweest door de weduwe Hunneveld-Hein. In 1879 is hij in Lochem begraven en zijn grafsteen is op de begraafplaats aldaar terug te vinden.

NAWOORD: Mijn gegevens heb ik verkregen van de heer R. Bolt uit Laren (G). Ik kreeg een artikel van hem, dat in 1940 geschreven was door Mr. Ennema, namelijk "Mededelingen betreffende de familie Hein (te Kampen 1821-1879)". Het zou mooi zijn als bekend zou worden, hoe het schilderij met gezicht op Ruurlo eruit ziet; of dat er een afbeelding van te zien is en of er nog meer afbeeldingen van deze schilders van de omgeving Lochem, Barchem en Ruurlo te vinden zijn. De afbeelding van de watermolen te Ruurlo is bijvoorbeeld te vinden in het boek "Ruurlo door de jaren heen" uitgave RABO-bank 1988.

(E. Ennema) C. C. A. Laatz, lith. Smeets, J. P. Blommestein, te 's-Hage.

v l n r

RUURLO.

Boerderij de Luggenhorst
 jonge eikebomen, nu nog terug te vinden als oude
 op de hoek Groenlose weg, - Nieuwe weg
 Boerderij de Krashof
 Het Meistershuus voor de R K Kerk

AAN RUURLO. (*)

Vaarwel, vaarwel, beminlijk oord!
 Waar 't grensloos rijk der fantazijen
 Verwezenlijkt, het oog bekoort;
 Waar 't kunstnaarsoog aanschouwde, wat
 Zijn ziel, in vroeg're mijmerijen,
 Als ideaal bewonderd had.

Vaarwel, bekoorlijk plekjen grond!
 Waar elk van ons, die 't schoon beminnen,
 Een rijken schat van studie vond.
 Hier staat de schepping in heur schoon
 Verheerlijkt voor de ontgloeide zinnen,
 Als rijksvorstin met staf en kroon.

O zalige uren! — Blijde tijd!
 Neen, nimmer zullen we U vergeten,
 Aan kunst en kunstzin toegewijd!
 Wat oord ons immer tegenlacht,
 De blijde dagen, hier gesleten, —
 Ze worden steeds met vreugd' hardacht.

Lief dorpjen! o, het is ons zcet, —
 Het denkbeeld, U nog weër te aanschouwen:
 Daarom geen duurzame afscheidsgroot!
 Wij worden weër, na korten tijd,
 In uwe aanvallige landouwen
 Den heil'gen tempel ingeleid.

1854.

H. J. HEIN.

(*) Na daar eenigen tijd met kunstschilders doorgebracht te hebben.

ONDERZOEK NAAR EEM NIEUWE VAART. (deel 2)

uitgezocht door G.H. Kreeftenberg

Bronnen: Inventaris nr. 1879 Oud Archief Zutphen.

De vorige keer vertelden we U dat de onderzoekcommissie bestaande uit Die Raetsheer Geerlich van de Capellen nements die Burgemeester Schimmelpenninck und Jaegermeester van Eck en de landmeester Kempinck op hun inspectietocht vanuit Groenlo de circa 60-jarige Henrick Stallknecht uit Borculo ontmoeten, die hun vertelde van het watertje dat op de "Ruerlosche mollen uytloopt" en tevens dat er meerdere zijtakken "Strancken" waren die het water leiden door het Hoogebroek naar "Heeckerens mollen".

Op hun verdere tocht kwamen ze op het breede Slat (=laagte) "waer sich die Beecke deylde in twee canalen, daer van d'eene canael gaende nae die Lebbings brugge ende comende in de nieuwe Grifft een weynich eerst begonnen waer doer die van Beltrum die welke d'selve canael veroorsaket hadden om haer visscheryen daerdoer te benificeren".

Deze nieuwe Grifft is het noordelijke gedeelte van de tegenwoordige Grevengracht en loopt van de Beyershorst via de Goorbeek naar de Lebbinkbeek.

Het verslag vervolgt dan met "und dat d'andere canael die begonst te versanden die rechte und olde canael waer die was die selve noch water nae sich treckende" zoals ook de jachtopziener van de van Heeckerens "wildschut Gerrit Alderinck" genaamd verklaarde: "Die gemeyne huyslieden aldaer versamelt sachten waer de beyde canalen sig draeyden dat die loop nam naer het Broeck" en als vervolgens het vlakke ook onder water stond, naar de beek langs van Heeckerens molen liep.

Als ze dan s'avonds weer in Groenlo waren teruggekeerd hebben ze daar het molenpand met sluizen geinspecteerd en de burgemeester er op gewezen "dat uyt die grachte ten zijden boeven die meullen een canaeltjen was, gaende naer Borckelo ende dat daer inne int zelve canaeltjen sich verstrieckte een kleyne beek comende als van Eybergen und sachten die Burgemeester dat 't selve beecksken oek navigabel (te bevaren) zolde sijn so het selve behoirlick geruyt dan dat hetselve meer zolde moeten oosten".

De burgemeester deelde hierop mede dat bedoelde beek, de Auwsterbeek, niet in de Slinge, beneden Beltrum uitmondde maar naar Borculo liep in de Berkel waarin nu al 11 schutten of sluizen waren.

Op de dertiende September was het zondag en bleven ze in Grolle rusten.

Op maandag 14 september zijn de heren, samen met de landdrost Dorth en enige burgers uit Groenlo er weer op uit getrokken om de zaak verder te bekijken waarbij ze door vele watertjes en moerassen trokken. Toen ze dan bij het hoge veen waren aangekomen vertelde de heer van Dorth dat het water dat door de beken liep - 1 tak via de tegenwoordige Meibeek en 1 tak via de tegenwoordige Roerdinkgoot - niet bij de molen van de van Heeckerens kon komen maar meer naar 't noorden op de Lochemse beek aan liepen.

Verder werd de commissie meegedeeld dat, als het water van 't Zieuwent, van Lichtenvoorde en van Halle niet in het Zieuwentse broek kon komen, het naar Ruurlo moest lopen en nergens anders heen en dat alleen de hoogten hierbij niet onder water liepen. Toen ze uit het veengebied bij het Ruurlose bosgebied kwamen, namen ze afscheid van de Landdrost.

Hier liep een weg naar Ruurlo en hier liep ook een beek door het bos, die het water dat vanaf Varsseveld-Heelweg kwam door het Zieuwent, langs de oude Landtwehr verder naar Ruurlo (langs de Tolhut) leidde. De Landdrost vertelde nog dat de beek waarschijnlijk door de voorouders van de van Heeckerens gegraven zou zijn om zo het water bij de molen te krijgen. Bij een natuurlijk verloop liep het water meer langs het "Lievestroo" (dat deze veronderstelling juist was kunt U nunog zien aan de -voor enkele jaren- nieuw aangelegde van Heeckerenbeek).

Toen ze de beek langs het Heerenveen volgden, zagen ze dat de beek langs 't Zieuwent van Lichtenvoorde kwam (dit moet de tegenwoordige Ruurlosebeek geweest zijn) Dicht bij Lichtenvoorde "sijn wij gevaren aever eene holten brugge met garden belecht d'welcke eene geruymde beecke was comende uith de groenlanden van Lichtenvoorde doch tegenwoordich drooch zijnde und scheen dat die coure van water in 't Zyuwent und die leege gebroeckte baeven Ruerlo an was lopende".

Bij hun tocht langs de Grollse beek (de Slinge) zagen ze dat hier wel enkele zijstroompjes vanuit het zuiden in uit monden maar dat de beek zijn gewone loop vervolgde zoals zij nu heeft tot aan het "breede Slat" (=breede laagte; met Slat wordt ook wel een meer in een heidegebied aangeduid).

De Landdrost spiegelde ons voor dat de Grollische beek (=de Slinge) hier samen kwam met het water van Lichtenvoorde of Lievelder en dat ook dat water naar de Lebberbrugge moest lopen.

Het verslag vermeld verder dat men rijdende over 't Hoogeveen, samen met den Landdrost op de 14de september "aldaer heeft gesien eene lange streecke van eene beecke oock comende uyth het Broeck die sich streckten ter zijden nae de boschcagie van Ruerlo; doch was alles geheel droge ende met eene wall aever beyde zijden opgemaeket und aevermits het dichte holtgewas in de onlanden en gebroeckte, die men noch te voet, noch te wagen, noch te peerde hefft können besichtigen als werffholt (=waterwilg), und andere stompen hefft men geen waterpas of instrumenten können gebruycken om eyndlick te oordelen waer sich die wateren van Lichtenvoorde und van Groll versammelecken oft separiert (= gescheiden) bleven. Dan sullx moeten staen tot naeder informatie van de geenen die des bij lanckwuylinger experentie kundich of wetenschap zouden moegen hebben oft dat men 't selve sauden moeten doen op een hooge vloet water oder harde vorst dat men tusschen en aever de gebroeckten sall können vaeren gaen und staen".

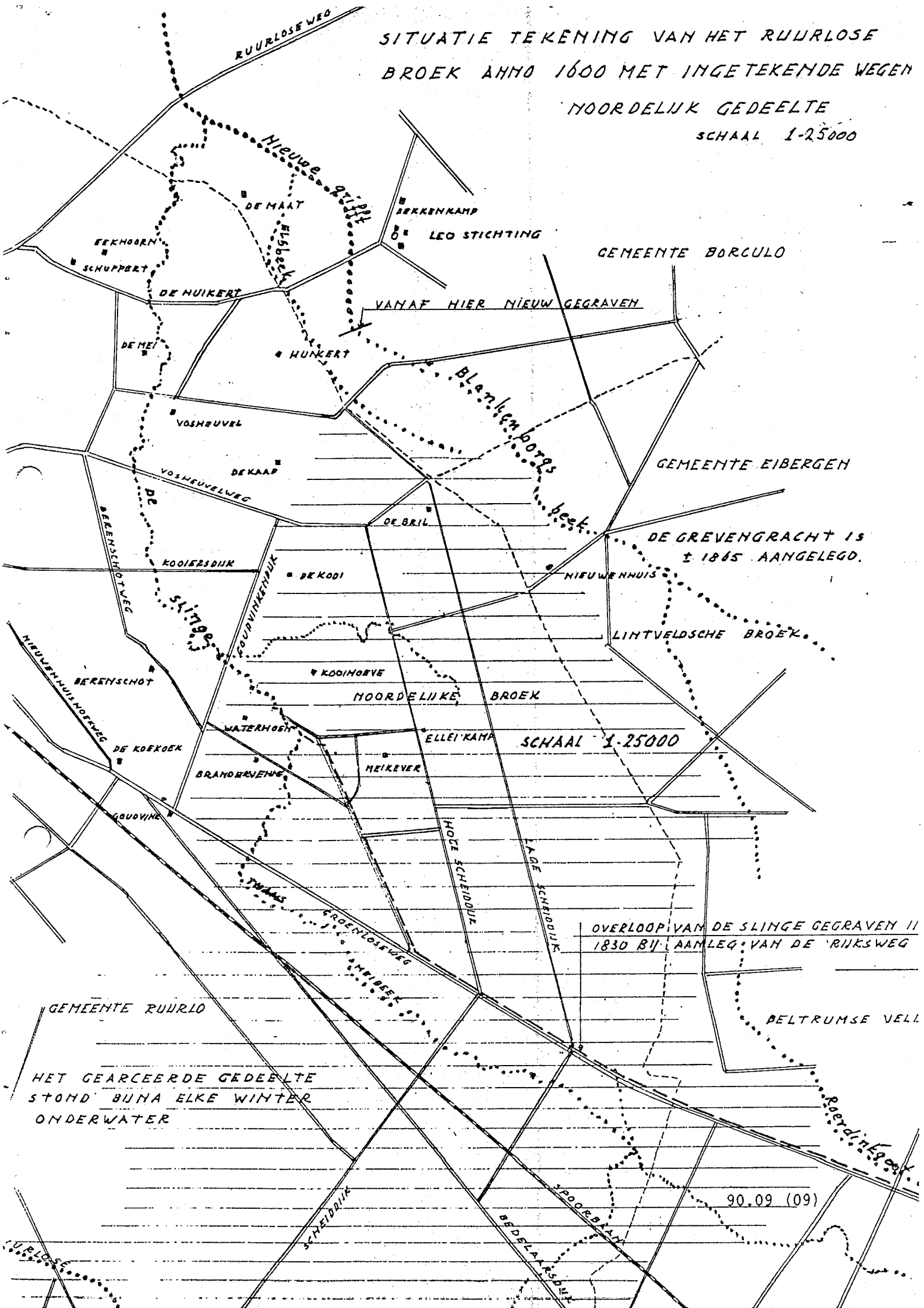
Na dit alles te hebben bekeken is het gezelschap teruggedreden naar Groenlo. Het stadsbestuur van Grolle heeft 's avonds de heren inspecteurs ontvangen en hun enige ontwerpplannen over het in te dienen verzoek voorgelegd. Ook waren hier de voorschriften in opgenomen over de mogelijk nadelige gevolgen of schade die uit de plannen zouden kunnen voortkomen en die dan vergoed zouden worden.
(wordt vervolgd).

Op de volgende bladzijden ziet U een situatietekening van het noordelijk gedeelte van het Ruurlose Broek anno 1600 met ingetekende wegen.

De tekening van het zuidelijk gedeelte wordt in de volgende Kroezeboom bij het vervolg op bovenstaande afgedrukt.

SITUATIE TEKENING VAN HET RUURLOSE
 BROEK AHNO 1600 MET INGETEKENDE WEGEN
 NOORDELJK GEDEELTE
 SCHAAL 1-25000

GEMEENTE BORCULO

GEMEENTE EIBERGEN

DE GREVENGRACHT IS
 ± 1865 AANGELEGD.

LIJNTVELDSCH E BROEK.

SCHAAL 1-25000

OVERLOOP VAN DE SLINGE GEGRAVEN II
 1830 BIJ AANLEG VAN DE RIJKSWEG

GEMEENTE RUURLO

HET GEARCEERDE GEDEELTE
 STOND BIJNA ELKE WINTER
 ONDERWATER

BELTRUMSE VELD

90.09 (09)

VERWARMING IN VROEGER DAGEN.

Bronnen: Archief gemeente Ruurlo (bouwvergunningen).
uitgezocht door H. Hietbrink (bewerkt door J.H. Tornij).

In de oude bouwvergunningen in het archief van de gemeente Ruurlo troffen wij een bouwaanvraag aan voor een zogenaamd "BENOID LUCHTGAS APPARAAT", te plaatsen in het koetshuis naast de woning.

Deze aanvraag werd op 22 september 1908 ingediend door de heer H.W.C.E. Hofstede woonachtig in Ruurlo op het adres A 36 (thans Groenloseweg 12).

Bij deze aanvraag zaten een aantal bijlagen, die hieronder in het kort worden genoemd:

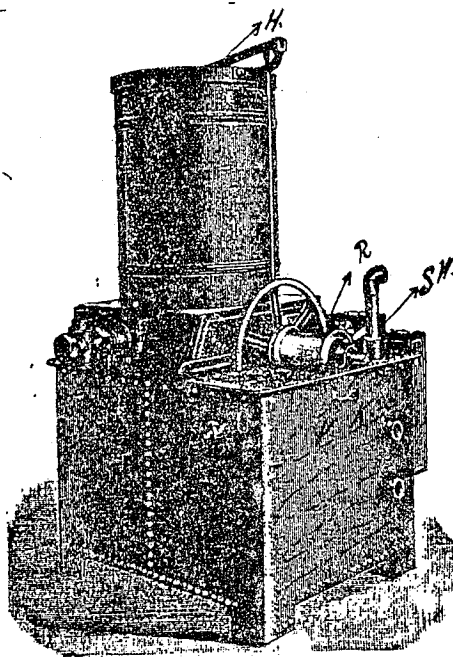
Bijlage I: Hierin stond de werking van de luchtgas-installatie omschreven.

" De inrichting dient tot het vervaardigen van luchtgas (langs kouden weg) uit gasoline met een soortelijk gewicht van 0.650. Het geproduceerde gas bewaart men in een klein, door water afgesloten ijzeren gashoudertje. Er wordt niet meer gas gemaakt dan voor het oogenblik noodig is. Aangezien er uit één kilogram gasoline 4 cub. meter gas bereid worden, behoeft er in het toestelreservoirtje - dat met schroeven is afgesloten - slechts een kleine hoeveelheid gasoline te zijn. De vulling van dit reservoirtje geschiedt gedurende den dag, en kan het transportvat buiten blijven liggen. Het toestel wordt door een gewicht bewogen en werkt verder geheel automatisch."

Bijlage II: Hierin staat een beschrijving van het apparaat.

" Door de zwaarte van het gewicht wordt een draadrol met radarwerk in beweging gebracht. Deze beweging wordt door middel van tandraderen overgebracht op een zich in den kastbevindenden ventilator, welke de benodigde lucht door een met gaas bekleede buis inzuigt. Aan de rechterzijde van het toestel bevindt zich het verdampingskanaal (V.K.) waarin door het schepwerk (S.W.) - dat eveneens door tandradoverbrenging bewogen wordt - de gasoline wordt uitgestort. De ingezogen lucht verzadigt zich nu in het verdampingskanaal met gasolinedamp, verlaat dit als brandbaar gas en stroomt in een klein gashoudertje.

Is dit gashoudertje gevuld, dan sleept het een hefboom (H) met zich mede die weder een remschoen (R) aantrekt, welke het radarwerk doet stilstaan. Het gas kan nu in de hoofdleiding stroomen, welke leiding bij het toestel kan worden afgesloten door een hoofdkraan.

Bijlage III: Dit was een verklaring met betrekking tot de veiligheid.

"Ondergeteekende verklaart hiermede, dat de luchtgas-installatie op het erf van H.W.C.E. Hofstede te Ruurlo, en nauwkeurig omschreven in de hierbijgevoegde documenten, geacht mag worden niet te vallen onder de Wet van 20 juli 1875 S. 137 (Veiligheidswet).

Bedoelde installatie behoort niet tot de rubriek opgesomd in paragraaf 1 en 2 van vermelde wet en dient ook niet tot verblijf van personen.

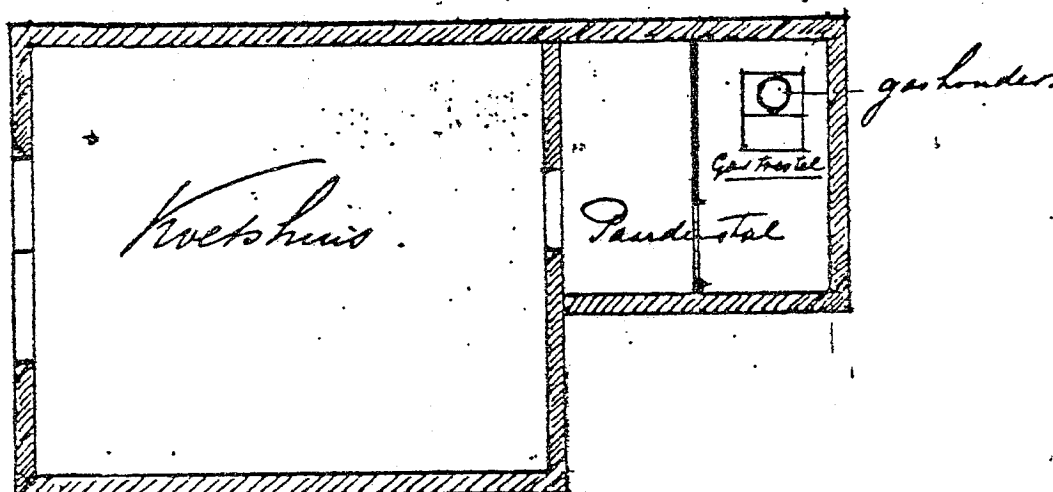
w.g. H.W.C.E. Hofstede."

Bijlage IV: Dit was een uittreksel uit de perceelsgewijze Cadastrale legger.

Tenslotte werd er een plattegrond van het koetshuis met stal bijgevoegd in de schaal 1 : 100.

Of de gevraagde bouwvergunning ook daadwerkelijk is verleend kon uit de papieren niet worden opgemaakt.

*Plattegrond Koetshuis met Stal. A. 36.
Schaal 1:100. Ruurlo.*

EEN ONBETAALDE REKENING.....???

door P.Y. ten Arve.
(16 september 1986)

Het einde van de 18e eeuw was in velerlei opzichten een rumoerige periode. De Franse Revolutie voltrok zich met alle gevolgen van dien. Binnen de Republiek der Zeven Verenigde Nederlanden was het onrustig door twisten en machtsstrijd tussen patriotten en prinsgezinden. Engelse en Pruisische troepen waren hier gelegerd. In 1793 verklaarde Frankrijk ons de oorlog en in 1795 trokken de Franse legers de Republiek en Gelderland binnen.

Ook Ruurlo was die dagen niet vrij van wapengekletter en troepenbewegingen. Zekerheid hieromtrent wordt onder andere verkregen uit de aantekeningen van Harmen ten Arve (1747 - 1821). Harmen, eigenaar en bewoner van het Evershuus, waarop de ten Arve's al vele generaties lang boerden, hield in 1795 nauwkeurig bij wat er zoal gebeurde en wat het hem al met al gekost had. Om precies te zijn: 213 guldens voor de Duitse troepen en 412 guldens en 1 stuiver voor de Fransen. In totaal 625 gulden en 1 stuiver, maar interessanter dan dit totaal is de opbouw en de beschrijving hiervan.

Maandenlang moeten de troepen op het Evershuus ingekwartierd geweest zijn. Troepen uit Hessen en Hannover en later de Franse legers. Zowel manschappen als paarden worden per dag of per week in rekening gebracht. Dat alles niet altijd even soepel verliep mag blijken uit de posten voor diefstal van hooi en aardappelen en niet te vergeten uit de schade geleden "voor versuim met al mijn volk".

Ook geeft deze rekening ons een aardig inzicht in de mobiliteit van de mensen in die tijd. Allerlei tochten met paard(en) en wagen(s) worden opgevoerd naar onder andere Zelhem, Zutphen, Deventer, Delden, Doetinchem, Vorden en Lochem om brood, hooi of hout te halen voor de ingekwartierde troepen.

Of Harmen deze kosten ooit heeft gedeclareerd en betaald gekregen zullen wij wel nooit meer kunnen achterhalen. Waarschijnlijk niet en de kosten zullen wel zijn afgeschreven als "normaal" bedrijfsrisico in oorlogstijd. Dankzij zijn keurige handschrift en het zorgvuldig bewaren van de rekening weten wij nu wat dat toen betekende.